

JO CALLAGHANOVÁ

V JEDINÉM
OKA
MŽIKU

Přeložil Zdík Dušek

Lidská intuice nebo umělá inteligence?
Policistka a AI detektiv na stopě odložených případů.

„To stačí,“ vyštěkla Kat. „Profesorko Okonedoová, nevzpomínám si, že bych dala svolení, aby váš stroj měl přístup k našim soukromým složkám.“

„Tyto informace nejsou ze soukromých složek,“ namítl Lock. „Získal jsem je z veřejných sociálních sítí, ze životopisů a rozhovorů umístěných na policejním intranetu. Pouze jsem upozorňoval na to, že nemá smysl ptát se spolupracovníků, co si myslí. Můžete stejně tak dobře vložit případy do klobouku a vylosovat jeden z nich zcela náhodně.“

Hassan a Browneová si vyměnili pohled. Neodvážili se podívat na svou šéfovou.

„Chápu,“ řekla Kat a na okamžik sevřela rty. „Když jsi tak kritický vůči mým metodám, možná by ses chtěl ujmout vedení naší porady?“

„To bych chtěl, ano. Děkuji.“

Profesorka Okonedoová vydala přiškrcený zvuk, jako kdyby přemáhala smích. „AIDE Lock byl naprogramován, aby se neskláněl před autoritou,“ řekla a postavila se – poněkud ochránářsky – k Lockovi. Vedle vlastního výtvaru vypadala titěrně – byla téměř o třicet centimetrů menší –, ale mluvila pevným hlasem, který si získal jejich pozornost. „Samozřejmě bude plnit rozkazy – pokud nebudou v rozporu se zákonem nebo základními cíli vyšetřování –, ale jelikož neusiluje o žádný osobní prospěch, jako je například povýšení, bude vždy říkat pravdu tak, jak ji chápe.“

„Originální a podmanivé.“

– The Sun

„Výborný a tak jiný pohled na procedurální detektivku!“

– Prima Magazine

V JEDINÉM
OKA
MŽIKU

JO CALLAGHANOVÁ

V JEDINÉM
OKA
MŽIKU

Přeložil Zdík Dušek

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

*Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.*

Tato kniha je fikce. Jména, postavy, místa i události jsou dílem autorčiny obrazotvornosti nebo jsou použity v rámci fiktivního vyprávění. Jakákoli případná podobnost se skutečnými osobami, žijícími či zemřelými, událostmi či místy děje je zcela náhodná.

In the Blink of an Eye © Jo Callaghan, 2023

First published in Great Britain by Simon & Schuster UK Ltd, 2023

Translation © Zdík Dušek, 2024

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2024

All rights reserved.

ISBN 978-80-7625-832-7 (ePub)

ISBN 978-80-7625-831-0 (pdf)

ISBN 978-80-271-5209-4 (print)

Steveovi

*Skutečná otázka nezní,
jestli stroje myslí,
ale jestli myslí lidé. Záhada,
jež obklopuje myslící stroje,
už dávno obklopila myslícího člověka.*

B. F. SKINNER,
*Contingencies of Reinforcement:
A Theoretical Analysis*

DŘÍVE

Nic nevidí.

Zkouší otevřít oči, ale něco mu v tom brání. Pomalu, neohrabaně si sáhne na obličej. Páska? Obvaz? Co se to...?

Zatahá nejdřív jednou rukou a potom o něco zoufaleji oběma. Ale není to k ničemu. Drží to příliš pevně.

Snaží se najít odpovědi. Zdá se mu to. Má kocovinu. Stal se obětí nějakého hloupého opileckého žertu. Nejspíš to byl Lukův nápad.

Ústa se mu zalijí slinami, když si vzpomene, že včera večer nebyl s Lukem. Vlastně nebyl nikde s nikým, protože šel na tu dopolední schůzku a pak...

A pak.

Sakra.

V tichu a tmě vnímá jen bušení vlastního srdce a tepající záři za očními víčky. Roztáhne obě ruce do prostoru, který nevidí. Sedí na posteli. Na úzké posteli pro jednoho s hrubou přikrývkou nebo povlečeným ručníkem a... ucukne před studeným, tvrdým kovem. Zamračeně k němu sáhne znovu. Hrazení?

Tohle není jeho postel.

„Haló?“ zavolá. Okamžitě toho zalituje, protože se v jeho hlase nedá přeslechnout strach. Ani ozvěna prázdné místnosti. Vzduch je tu chladný a je cítit – nasaje ho a snaží se najít správné slovo – dezinfekcí?

Dveře se otevrou a on se otočí ve směru zvuku.

„Haló?“ řekne znovu, tentokrát s větší nadějí.

Dveře se zaklapnou.

Kroky. Tiché, s jemným klapáním.

Vzápětí se zastaví.

Pálí ho oči, jak se snaží něco zahlédnout zpod pásky nebo něčeho, čím je má převázané. „Kdo jste? Kde to jsem?“

Levé předloktí mu sevrou ruce v rukavici. V první chvíli je natolik ohromený, že se nedokáže pohnout. Zaplaví ho strach a on se pokusí vytrhnout, ale sevření si nezadá se silou krajty. Prudce se nadechne, když v žilách ucítí ledově studené štípání. Trvá to dvě, možná tři vteřiny, sevření se uvolní a on zachytí závan ostrého, chemického pachu.

Přejede si prsty po bolavém místě. „Kde to jsem? Kdo jste?“

Je obrácený směrem, kde předpokládá, že stojí ten neznámý. Teď má ten člověk šanci všechno mu jednoduše vysvětlit, za chvilíčku ta situace začne dávat smysl a on se zasměje – byť poněkud roztřeseně – vlastním paranoidním představám.

Nezazní ale žádná slova, konejšivá ani jiná. Ozve se jen vrzání měkkých bot na holé podlaze bez koberce. Klapnutí otvíraných dveří.

„Počkejte!“

Dveře se zavrou. Cvakne zámek.

Vrhne se ve směru zvuku, ale jeho tělo je těžké a pomalé, tíží ho nějaká neznámá síla. Sáhne po hrazení kolem postele. Prsty se otrou o studený, hladký kov, ale nedokáže je přimět, aby se sevřely. Nedokáže se chytit.

Znovu si zkusí strhnout pásku z očí, ale ruce – jeho nemožně těžké ruce – mu bezmocně padnou k bokům. Klesne zpátky na polštář, oslněný září a barevnými mžitkami, které mu vybuchují před očima.

A pak už zčerná.

1. KAPITOLA

**Policejní ústředí Leek Wootton, Warwickshire,
10. června 9.30**

Vrchní superintendantka Kat Franková šla ke kanceláři svého šéfa a zarývala nové podpatky do starého koberce. Policejnímu řediteli McLeishovi bylo jedno, kdo jste: jestli vysoce postavený politik, jehož schůzky se domlouvají s několikaměsíčním předstihem, nebo kolega, který strávil celý den ve vlaku, jenom aby se s ním setkal – pokud máte třeba jen pětiminutové zpoždění, pošle vás pryč. A Kat měla zpoždění plných třicet šest minut.

„Domluvíme nový termín, ano?“ zašeptala ředitelova sekretářka.

Kat se podívala na nekompromisně zavřené dveře. Před dvěma lety by souhlasila a rychle by zmizela, dokud má nepoškozené ušní bubínky. Ale po všem, čím prošla, bylo pokárání tou nejmenší z jejích starostí. Nevšímala si polekaného sekretářčina nadechnutí, rázně zaklepala a vstoupila.

Policejní ředitel McLeish seděl za stolem před velkým zářivým oknem, takže pokud chtěli návštěvníci něco vyčíst z jeho obličeje, museli mhouřit oči. Nevstal, nekývl, nepromluvil. Ale ani ji nevyhodil.

Kat klidně snášela jeho významné mlčení. Nemělo smysl vykládat mu o modrovlasé stopařce s ručně psanou cedulí,

na které mohlo rovnou stát „zavražděte mě“. Přestože měla stanovený čas schůzky se šéfem, Kat zastavila a zeptala se jí, kdo dneska ještě sakra jezdí stopem. (Odpověď zřejmě zněla, že osmnáctileté Polky, které se vracejí z hudebního festivalu, když jim „vážně hustej týpek“ řekne, že „stopro“ můžou sehnat brigádu česání ovoce na farmách ve Warwickshiru.) A teď, poté co Kat dívku dovezla k jahodové farmě s mizerným platem, ale hodnými lidmi, je tady – s půlhodinovým zpožděním na schůzku, na niž se hodlala dostavit naopak přinejmenším s třicetiminutovým předstihem.

McLeishe ale nezajímaly výmluvy. Navíc věděla, že policijní ředitel používá ticho jako zbraň – jen málokdo odolá nutkání nějak ho vyplnit, a tím ředitel získá výhodu, kterou je pro návštěvníka téměř nemožné překonat –, a tak Kat muži, jehož přes rok neviděla, jen oplácela pohled.

McLeish byl její druhý šéf, první učitel a považovala ho i za jednoho ze svých nejstarších přátel. I když jí za něco vyčínil, tak jen když měl dojem, že se z toho Kat nějak poučí – a Kat se opravdu učila. V začátcích se dopouštěla řady chyb, ale nikdy neudělala stejnou dvakrát. Kolegové jí záviděli, že v něm dokáže „číst“, jako kdyby představoval mimořádně tajemnou hádanku. Kat to nicméně připadalo docela jednoduché. Když se zlobil, zřítocněl v obličeji. Když ho něco potěšilo, zabručel pár strohých slov, které jí pozvedly náladu na několik dní. Pokud ovšem mlčel, dalo se to těžko poznat a odhady byly sázkou do loterie.

„Co děti?“ zkusila to nakonec.

Obličej mu zjhl. „Vyčerpávající. Vážně, před třiceti lety jsme prostě vypustili kluky ven, dali jsme jim večeři a pak jsme je uložili do postele. Dneska ale holky ven nesmí, pokud nejsou domluvené s kamarádkami. A očekávají, že jim každý večer přečtu pohádku na dobrou noc, věřila byste tomu?“

„Drzost,“ odpověděla Kat s úsměvem. McLeish krátce před šedesátkou všechny překvapil, když se znovu oženil a založil

druhou rodinu. A proč ne? Jen se na něj podívejte. Je šťastný.

„Jo, aspoň už vím dost, abych nedoufal, že se to zjednoduší, až budou starší.“ Zvedl se zpoza stolu a zamířil k černé kožené pohovce v rohu kanceláře. Kývl na ni, ať ho následuje.

Kat se posadila do jednoho křesla a bojovala s absurdní radostí z jeho tichého odpuštění. Je jí přece pětadvacet, sakra, není žádná školačka.

„Jak se má Cam?“ zeptal se. „Neměl letos maturovat?“

„Jo, čekáme na výsledky. Což je taky důvod, proč jsem vás požádala o schůzku.“

„Nudíte se a chcete se vrátit.“

Nešlo o otázku. Znal ji až příliš dobře. Přikývla, ale než stihla cokoliv říct, McLeish se zamračil.

„Víte jistě, že jste připravená naskočit, Kat? Je to sotva půl roku, co...“

„Jsem si jistá. Cam ze začátku potřeboval velkou oporu, ale už je v pořádku. Vysadil prášky, už nemusí chodit na terapii a doufá, že v září nastoupí na univerzitu.“

„Já se neptal na Cama, ale na vás.“

„Já jsem v pohodě.“ Kat se začervenala. „Nebo aspoň budu, až se vrátím do práce.“

„Chápu.“

Jistěže chápal. Jako vždycky.

„Takže, co byste si představovala?“ McLeish se opřel a kožená pohovka tiše zavržala.

„Než jsem odešla, říkal jste, že bych měla zvážit konkurz na nějaké vedoucí místo – dejme tomu šéfkou oddělení, nebo dokonce zástupkyni policejního ředitele.“

„A vy jste odpověděla, že byste si radši uhryzala prsty u nohou, než abyste pracovala za stolem.“

„To bylo dřív.“ Kat se odmlčela a vzpomněla si na tu druhou ženu, kterou dřív byla a která nechápala, proč by někdo radši ťukal do klávesnice, než chodil po ulicích. „Podívejte,

slíbila jsem Camovi, že jestli se vrátím do práce, budu dělat něco bezpečného. Nemůže si dovolit přijít i o mě.“

Přešel si dlaní po lysé hlavě. „Já vím. Jenže žádné volné vedoucí pozice nejsou v dohledu, a i kdyby ano, poslední dva roky jste nepracovala u policie. Hodně se toho změnilo.“

„Tak proč jste souhlasil se schůzkou?“ Nedokázala potlačit podráždění v hlase. Pohrávat si s lidmi nebyl jeho styl.

McLeish se předklonil. „Protože pro vás mám dokonalou práci. Setkala jste se někdy s novou ministryní vnitra?“ Nečekal na odpověď, protože samozřejmě nesetkala. „Je docela milá, ale naivní. Myslí si, že existují rezervy v efektivitě, které nějak unikly všem jejím předchůdcům.“

Kat pokrčila rameny. Všichni politici slibují snížit počet policistů a ukončit „plýtvání“ u policie, dokud nesedí na ministerské židli. Jakmile si je ale předvolají do parlamentu, aby vysvětlili nějaké ohavné znásilnění nebo vraždu, začnou se dohadovat s ministrem financí, aby jim dal peníze na víc „strážníků v ulicích“.

„Tahle je jiná,“ pokračoval McLeish, když viděl její výraz. „Zabývala se IT a je přesvědčená, že řešením rostoucí zločinnosti není víc policistů, ale víc aidů.“

„Víc čeho?“

„Aidů. AIDE, AI detektivní entita.“ Přezíravě mávl rukou. „V podstatě nějaká lepší verze Alexy, která bude schopná zpracovávat data a údajně vyřešit víc zločinů za zlomek nákladů ve srovnání s živým poldou.“

„To myslíte vážně?“

„Obávám se, že ona ano.“ McLeish vstal, přešel místnost a zvedl ze stolu jedno hlášení. „Podle analýzy, kterou si ministryně objednala, se ve Spojeném království každých devadesát vteřin ztratí jeden člověk. Tím vzniká přes tři sta tisíc případů ročně a ty zabírají policii hodně času – přesněji čtrnáct procent – při odhadovaných nákladech dva tisíce pět set liber na případ. Čtyřikrát víc než průměrná vloupač-

ka. Zpráva uzavírá, že značnou část základního sběru dat v případech pohřešovaných osob – pročitání výpovědí, záznamů, záběrů bezpečnostních kamer, telefonních výpisů a tak dále – může provádět AIDE, což povede k významné úspoře času i peněz.“

Kat si odfrkla a zvedla se na nohy. „To je úplná blbost. Umělá inteligence by možná mohla pomoci se sběrem dat, ale nedokáže je posuzovat. Nemůže dělat práci detektiva. Zločin je lidská záležitost. Jak by počítač mohl třeba jenom tušit, jaké pohnutky vedly k tomu, že se někdo ztratí, nebo jaké to je, když jeho blízcí zůstanou sami? Kristepane.“ Zavrtěla hlavou – vybavila si dveře, na něž musela v minulosti klepat, i zlomené rodiny, jež za nimi žily. „A náklady na případ pohřešovaných osob nejsou jenom finanční. Ty rodiny potřebují taktní a citlivý přístup. Potřebují živého člověka, ne počítač.“

„Přesně tak,“ souhlasil McLeish. „Proto chci, abyste řídila pilotní projekt, který bude využívat jednoho z těch aidů k přezkoumání starých případů pohřešovaných osob.“

„Cože? Žertujete?“ Vášeň, která poháněla její krátký proslov, z ní vyprchala. „Víte přece, co se stalo Johnovi kvůli takzvané umělé *inteligenci*.“ U posledního slova se jí ústa zkřivila hořkostí.

„Já vím.“ McLeishovi zjehl hlas. „Ale právě proto o to žádám vás. Potřebuju někoho, komu můžu věřit, Kat. Souhlasil jsem s tímhle pilotním programem, abych odvrátil ještě šílenější nápady na seškrtání nákladů, takže to poslední, co potřebuju, je nějaký ambiciózní dvacetiletý ucho, který ten program využije jako příležitost, jak na sebe upozornit ministryni a zajistit si povýšení.“

„Místo toho chcete čtyřicátníci, které ujel vlak a která splní vaše zadání?“

„Chci někoho, kdo chápe rizika, která to s sebou nese.“

Kat si založila ruce na prsou. Rizika skutečně chápala. „Jsem u policie skoro pětadvacet let a pracovala jsem opravdu

tvrdě, abych dosáhla hodnosti vrchní superintendantky. Vedla jsem vyšetřování vražd i komplexních mezinárodních podvodů, která měla dopad na legislativu. Dokonce jsem chytila Astonského škrtiče, doprdele. Proč bych se teď probůh měla chtít štourat v několika odložených případech kvůli praštěnému nápadu nějaké ministryně?“

„Pokud to neuděláte,“ řekl McLeish tiše, „tenhle praštěný nápad, jak ho nazýváte, se stane záminkou k ještě dalšímu zeštíhlení policie. Máte v sobě nejvíc lidskosti ze všech detektivů, které znám, Kat. Dokážete věci vidět jako nějaká zatracená vědma. Jestli někdo zvládne prokázat stupiditu tohoto nápadu, jste to vy.“

Kat se odvrátila a zadívala se na mapu Warwickshiru, která visela na stěně. Nikdy nedokázala McLeishovi říct ne. A s pilotním programem, který se zabýval odloženými případy, by mohla ujistit Cama, že bude v bezpečí. Ale má žaludek na spolupráci s AI? Bože, co by tomu řekl John? Polkla, aby si uvolnila sevřené hrdlo – potisící jí došlo, že se odpověď nikdy nedozví. Mapa se jí rozpila před očima. Vlastně ne, to nebyla pravda. John byl ten intelektuálně nejzvědavější člověk, jakého kdy poznala. Téměř ho slyšela, jak ji teď pobízí: *Pověz mi víc.*

Pomalou vydechla a otočila se k McLeishovi. „Povězte mi o těch takzvaných aidech víc.“

„To nedokážu,“ odpověděl McLeish a zvedl telefon. „Ale znám jednu ženu, která ano.“

2. KAPITOLA

„Tohle je profesorka Okonedoová,“ řekl McLeish a pozval drobnou mladou ženu v nápadném červeném kostýmku, aby se k nim připojila. „Pracuje v Národním institutu pro výzkum AI – NiAIR – při Warwickské univerzitě. Se svou skupinou vyvinula AIDE a je taky autorkou analýzy, která udělala na ministryni vnitra takový dojem, že požádala policii ve Warwickshiru, aby k profesorčinu výtvoru spustila pilotní projekt.“

Profesorka Okonedoová nedala nijak najevo, že si všimla McLeishova tónu. Jen přikývla, jako kdyby potvrdzovala, že skutečně udělala všechny tyhle skvělé věci, a podala Kat tak dokonale pěstěnou ruku, až si Kat pomyslela, že si musí koupit nový krém na ruce.

„Tohle je vrchní superintendantka Kat Franková,“ představil ji McLeish. „Patří k nejnadanějším a nejzkušenějším detektivům v zemi. Doufám, že mi ji pomůžete přesvědčit, aby ten pilotní program řídila.“

Profesorce zmizel úsměv z tváře.

„Nuže? Nechtěla byste jí vysvětlit, o co jde?“ pobídl ji McLeish.

„Ehm, jistě, já jen, že...“ Posunula si brýle na nose a narovnála útlá ramena. „Já i moje skupina jsme strávily čtyři roky

vývojem algoritmů pro AIDE bez předsudků a předpojatostí jakéhokoliv druhu, abychom mohli používat AI k rozhodování založeném výhradně na důkazech. A i když jsem vděčná za příležitost vyzkoušet náš produkt v reálném policejním prostředí, je nanejvýš důležité, aby ho osoba řídící pilotní program nekontaminovala. Proto jsem ve své zprávě doporučila, aby s AIDE spolupracoval nějaký čerstvě vyškolený detektiv.“

McLeish se bez mrknutí zadíval na mladou ženu. Po téměř výhružné odmlce se zeptal: „Co přesně tím chcete říct?“

Kat se na ni dívala taky a uvažovala, kolik jí asi je. Necelých třicet? Nanejvýš o něco málo víc.

„Profesorka Okonedoová možná nechce, aby její výtvar pracoval s partnerem ve středním věku, který by ho mohl nakazit rasismem nebo sexismem,“ řekla Kat. „Nebo předsudky vůči starším lidem.“

McLeish znepokojivě zbrunátněl. Vstal, otevřel dveře a poklepal na mosaznou cedulku, která nesla jeho jméno. „Pokud vím, řídím policejní sbor ve Warwickshiru já a to znamená, že o vedoucím týmu rozhodnu já. Jedině že byste chtěla, abych ten pilotní projekt zrušil.“

Kat se postavila a zaštitila mladší ženu před McLeishovým přísným pohledem.

„Podívejte, je to férová nabídka,“ řekla Kat. „A není snad smyslem projektu otestovat hypotézu?“

Profesorka Okonedoová se klidně zvedla. „Děkuji, ale nepotřebuji, aby někdo bránil nebo vysvětloval mou práci,“ řekla. „Z vědeckého hlediska je vlastně jedinou z výhod pilotního projektu to, že může pomoci odhalit potenciální problematické oblasti.“

„Chcete říct, že jako starší žena jsem problematická oblast?“

„Potenciálně.“

„To se dá zjistit jediným způsobem,“ přerušil je McLeish a zatěkal mezi nimi pohledem.

Kat přimhouřila oči. Zaútočil snad na tu profesorku s vědomím, že jí Kat přispěchá na obranu? Nebo je představitel schválně, protože věděl, že tím vyprovokuje soutěživou stránku její osobnosti: touhu dokázat mladší ženě, že se mylí? Každopádně to byl prohnaný manipulátor.

„Možná jste profesorka v oboru AI,“ řekla Kat, „ale o detektivní práci nevíte nic. Jestli budu natolik hloupá, abych se upsala tomuhle pilotnímu projektu, možná se dozvíte, že zločiny se nedají řešit hromadou algoritmů.“

„Takže se do toho pustíte?“ chytil se toho okamžitě McLeish.

„Takže si to rozmyslím,“ odpověděla s nevolí. „Někdo mi kdysi radil, abych nikdy nepřijala práci, dokud nebude naprosto jasné, jaký budu mít plat, tým a komu se budu zodpovídat.“

„To jsem celý já, pouštět si pusu na špacír.“ McLeish se otočil ke dveřím, aby je zavřel, ale Kat stačila postřehnout, jak mu rty zvlínil úsměv. Oba věděli, že tu práci přijme.

A podle kamenného výrazu profesorky Okonedoové si to uvědomovala i ona.

3. KAPITOLA

**Policejní ústředí Leek Wootton, Warwickshire,
27. června 8.00**

Kat stála před velkou zasedací místností a nahlížela do ní přes prosklené dveře. Kromě nástěnných obrazovek, slušné wi-fi a velkého stolu tu byl i jediný funkční automat na horké nápoje v celém ústředí. Bylo jen otázkou času, než se někdo začne vyptávat, proč by zasedačku měla zabrat právě ona, ale už dávno se naučila, že je snazší žádat o odpuštění než o svolení. A kromě toho řídila důležitý projekt a potřebovala sestavit novou skupinu. Kdo dřív přijde...

Při pohledu na tři osoby usazené kolem velkého konferenčního stolu vzdychla. Ještě než souhlasila s tím, že převezme řízení projektu, žádala o jednoho detektiva inspektora, jednoho detektiva seržanta, tři detektivy konstáblů, vedoucího kanceláře a nějaké ty administrativní pracovníky, ale McLeish se jí vysmál. „AI by měla zvládat všechny analýzy i administrativu, čili nebudete potřebovat plnohodnotný tým.“ A tak měla jen jednoho detektiva inspektora, jednoho detektiva seržantku, vědkyni, která vypadala, že je ještě školou povinná, a tu zatracenou mašinu.

Věděla, že jakmile vejde do místnosti, všichni se začnou chovat jako míliusové, a tak se zastavila u dveří a zkoumavě si prohlížela svou novou skupinu. Zatím se zdálo, že většinu

hovoru obstarává detektiv inspektor Rayan Hassan. Seděl opřený o kraj stolu, hubený a vytáhlý, v elegantním černém obleku.

Neznala sice Hassana osobně, ale když si vybírala členy týmu, zaujalo ji jeho právnické vzdělání a vysoká úspěšnost při usvědčování pachatelů. Podle jeho osobní složky byl čerstvě povýšen na detektiva inspektora, ale pořád měl „problémy s rozvojem“. „Příliš se soustředí na vlastní ambice – chce se stát prvním vrchním superintendantem jihoasijského původu,“ napsal o něm jeho poslední nadřízený. „Myslí si o sobě, že je lepší než všichni ostatní.“

„No, možná taky je,“ zahučela Kat, když si přečetla jméno jeho bývalého šefa. Velké ego jí nevadilo, pokud byl jeho majitel zároveň dostatečně nadaný, aby si ho zasloužil. Pracovala s řadou mužů (a řekněme si otevřeně, obvykle šlo o starší bělochy), jejichž arogance znatelně převyšovala skutečné schopnosti. Policejní sbor jich byl plný, takže proč nedat šanci Rayanu Hassanovi?

Podívala se na menší brunetku, která seděla v křesle proti němu. Dosud neřekla ani slovo, jen přikyvovala a usmívala se, zatímco Hassan rozmáchle gestikuloval dlouhými pažemi. Debbie Browneová byla čtyřiadvacetiletá detektiv seržantka, která pracovala u warwickshirské policie od svých osmnácti. Před pár lety si jí Kat všimla, jak na příjmu mluví s truchlící maminkou, která přišla podat výpověď a čekala na taxi. I když to nebyl její případ a právě jí skončila služba, mladá žena trvala na tom, že tu nebohou ženu odveze domů. Kat sledovala, jak Debbie jemně doprovází zlomenou matku ke svému autu, a v duchu si ji zařadila na krátký seznam policistů, kterým na jejich práci doopravdy záleží.

Na rozdíl od Tiny z personálního oddělení. Když se jí Kat zeptala, proč Debbie není na seznamu žadatelů o místo v nově utvářeném týmu, Tina jen pokrčila rameny. „Neza-

psala se,“ řekla. Kat si konečně přečetla Debbiin životopis a zaklela. Po šesti úspěšných letech u policie měla detektiv seržantka Browneová usilovat o povýšení na inspektorku tím, že se bude hlásit na projekty přitahující pozornost, jako je tento, ne podléhat iluzi, že si někdo někdy nakonec všimne, jak tvrdě dře, a zničehonic ji sám od sebe povýší. Kdyby záleželo na Kat, dala by všem nově přijatým policistkám odznak s nápisem: *O co si samy neřeknete, to nedostanete*, a připíchla by jim ho na hrud.

Na konci stolu seděla profesorka Okonedoová, oblečená do elegantního, elektricky modrého kostýmku. Nedávala nijak najevo, že by věnovala pozornost Hassanovi a Browneové, nebo si třeba jen všimla jejich přítomnosti, a ťukala do tabletu s razancí, která naznačovala, že má důležitější věci na práci než se seznamovat s novými kolegy.

Hassan pokračoval ve svém energickém monologu. Kat neslyšela, co říká, ale podle toho, jak čas od času zabloudil očima k atraktivní mladé vědkyni, bylo zjevné, na koho se snaží udělat dojem.

Kat otevřela dveře s poněkud větší vervou, než bylo nutné, takže se odrazily od zdi a všichni přítomní sebou trhli. Hassan sklouzl ze stolu a posadil se do křesla; dokonce i profesorka Okonedoová přestala ťukat do tabletu a vzhledla.

Všichni tři sledovali Kat pohledem, zatímco přecházela přes místnost. Někdy projevovala svou autoritu tím, že nové spolupracovnice upozornila na to, kolik let pracovala jako vyšetřovatelka – ano, ona je *ta* Kat Franková, která dopadla Astonského škrtiče. Ale rovná záda a obezřetné pohledy členů nového týmu naznačovaly, že už to vědí a uvědomují si, jaké mají štěstí, že s ní můžou pracovat.

„Dobré ráno,“ pozdravila. „Jsem vrchní superintendantka Franková, řídím tenhle pilotní projekt a čaj mám ráda silný, s trochou mléka.“

Browneová vyskočila a zamířila k automatu na nápoje.

Kat si mírně povzdechla a mávla na Browneovou, ať se zase posadí. „Nežádala jsem vás, abyste mi přinesla čaj, jenom jsem se s vámi podělila o nejdůležitější osobní informaci, abych usnadnila sbližování – kdo jsem a co ráda piju.“

„Dobrý den, já jsem detektiv inspektor Rayan Hassan,“ spustil bez vyzvání Hassan – zjevně si užíval svou novou hodnost. „A mám rád kafe – pokud možno se smetanou, cukrem a sušenkou.“ Zazubil se způsobem, který naznačoval, že je zvyklý dostávat všechny tři věci najednou.

„É, no... já jsem detektiv seržantka Browneová a nejsem nijak vybíravá. Mám ráda čaj i kafe, cokoliv je k dispozici.“

„Ale čemu dáváte přednost?“ zeptala se Kat.

„Čaji, se spoustou mléka. Ale můžu ho pít i bez.“

„A vy?“ obrátila se Kat na profesorku Okonedoovou.

Mladá žena zvedla oči od tabletu. „Já?“

„Nebo je váš oblíbený nápoj tajemství?“

Profesorka Okonedoová zaváhala, ale pak zdráhavě přiznala, že nemá ráda čaj ani kávu a pije jenom vodu.

„Slyšel jste, Hassane?“ řekla Kat a kývla k automatu.

Zamrkal.

„Dvakrát čaj, jednou vodu a jedno kafe pro vás.“

„Ach... ano, samozřejmě.“ Zamračeně se zvedl, aby došel pro nápoje.

Kat se opřela o hranu stolu vedle Browneové a naklonila se k ní. „Lekce číslo jedna. Jako žena nesmíte chodit pro čaj, obzvláště když jste teď v nové skupině. To byste si rovnou mohla vzít odznak s nápisem *Na mně nezáleží*. Až budete v mém věku a budete mít takovou hodnost jako já, můžete si dovolit hrát roli matky, ale do té doby sedte a nechte to na mužích. Sice budete mít často žízeň, ale aspoň tu bude jistá šance, že vám budou naslouchat. Jasně?“

Browneová se zarděla a přikývla. „Ano, díky. Promiňte.“

„Lekce číslo dvě: neomlouvejte se, pokud jste neudělala něco nezákonného.“

„Prom...“ Její ruměnec se ještě zvýraznil.

Hassan se vrátil s nápoji a Kat se zvedla ze stolu. Čaje si nevšimla a začala přecházet po místnosti – na znamení, že sblížování skončilo a je načase pustit se do práce.

„Na základě přímé žádosti ministryně vnitra souhlasila warwickshirská policie s pilotním programem, který spočívá v ustavení úplně první policejní skupiny ve Spojeném království složené z lidí a stroje. A vy máte to štěstí, že jste byli vybráni, abyste se této průlomové práce zúčastnili. Naším společným cílem je určit, které úkoly může umělá inteligence bezpečně provádět a které role, funkce a rozhodnutí náležejí jen zkušenému lidskému detektivovi.“ Kat kývla na konec stolu.

„Profesorka Okonedoová je hlavní tvůrkyní AIDE, AI detektivní entity, zkráceně aida, se kterým budeme spolupracovat, takže se stane klíčovou členkou naší skupiny, protože bude zjišťovat, co AIDE zvládne, a co ne. Paní profesorko, smím vás požádat, abyste nám představila svůj výtvar, prosím?“ Kat se posadila a předklonila se.

Profesorka Okonedoová si posunula velké kulaté brýle na nose. „Děkuji, superintendentko. Než vám ale představím nového kolegu, ráda bych vysvětlila a opravila mylné představy, které možná máte ohledně toho, co umělá inteligence je a co není.“

Kat se mírně zamračila, ale mlčela. Místo toho si zkontrolovala zprávy na mobilu, zatímco se mladá vědkyně pustila do vysvětlování rozdílů mezi „specializovanou AI“ (soustředěnou na konkrétní úkoly, jako je rozeznávání obrazů, které je „jednoduché“ a už ho využíváme ve svých domovech i telefonech) a „obecnou AI“ (která je naprosto odlišná, mnohem vzácnější a má všechny komplexní vlastnosti lidské inteligence, jako je schopnost dělat odhady a přijímat rozhodnutí).

Jestli si profesorka Okonedoová všimla, jak při této poznámce Kat obrátila oči v sloup, nedala to na sobě nijak znát.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy V jediném okamžiku.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.